

Rétság Város Önkormányzat Képviselő-testülete részére

Tisztelt Képviselő-testület!

A képviselő-testület **2011. november 22.-i** ülésére előterjesztett **Tényfeltáró Albizottság** megállapításaival kapcsolatos jogi szakvéleményemet az alábbiak szerint terjesztem elő:

A települési önkormányzat feladata a helyi közszolgáltatások biztosítása. Ennek érdekében és alárendelten - a törvény keretei között - önállóan rendelkezik az önkormányzati tulajdonnal, gazdálkodik bevételeivel. Egységes költségvetéséből gazdálkodik és biztosítja az önként vállalt és a kötelező önkormányzati feladatok ellátását. Az önkormányzati feladat- és hatáskörök a képviselő-testületet illetik meg, s a testület gyakorolja egyben a tulajdonost megillető jogokat is. A helyi önkormányzat gazdálkodásának biztonságáért a képviselő-testület, a gazdálkodás szabályszerűségéért a polgármester felelős.

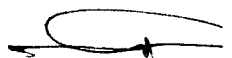
A polgármester feladatait, hatásköreit - a képviselő-testület hivatalának közreműködésével, a képviselő-testület döntései szerint és a jegyző javaslatainak figyelembevételével mellett - saját jogkörében eljárva gyakorolja. A polgármester meghatározza a hivatal feladatait az önkormányzat munkájának a szervezésében, a döntések előkészítésében, végrehajtásában és gyakorolja az egyéb munkáltatói jogokat a jegyző és az önkormányzati intézményvezetők tekintetében.

A jegyző vezeti a képviselő-testület hivatalát. Gondoskodik az önkormányzat működésével kapcsolatos feladatok ellátásáról. Gyakorolja a munkáltatói jogokat a képviselő-testület hivatalának köztisztviselői tekintetében. Tanácskozási joggal vesz részt a képviselő-testület, a képviselő-testület bizottságának ülésén és köteles jelezni a képviselő-testületnek, annak bizottságainak és a polgármesternek, ha a döntésüknél jogszabálysértést észlel.

A képviselő-testület tagjai, a polgármester, a jegyző és a hivatal dolgozói feladatukat a rájuk vonatkozó jogszabályoknak és tevékenységüket meghatározó egyéb előírásoknak – SZMSZ, rendeletek (pld. vagyongazdálkodási stb.), szabályzatok (pld. pénzkezelési, kötelezettségvállalási, érvényesítési és utalványozási stb.) – megfelelően, a tőlük elvárható gondosság mellett kötelesek ellátni. Kötelezettségük teljesítése során kifejtett tevékenységükért, mulasztásukért – a törvényi kereteken belül - személyükben és vagyonukkal felelnek. Kötelezettségzegés esetén - az elkövetési magatartás jellege és súlya szerint – személyüket polgári jogi, fegyelmi, esetleg büntetőjogi felelősség is terheli.

A felelősségre vonás a képviselő-testület tagjainál büntető és polgári jogi anyagi (kártérítés) úton, míg a polgármesternél a közszolgálati, a jegyzőnél és a hivatal dolgozóinál köztisztviselői jogviszonyuk keretében, fegyelmi úton is megtörténhet.

A képviselő-testület tagjaival szemben jogellenes károkozás miatt a polgári jog általános szabályai szerint öt éves elévülési időn belül, míg büntető felelősség tekintetében az adott bűncselekmény tekintetében a jogalkotó által meghatározott elévülési időn belül a sértett által kezdeményezhető felelősségre vonás.

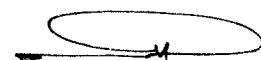
A polgármesterrel, illetve a köztisztviselővel szemben a munkáltatói jogokat gyakorló kezdeményezhet fegyelmi eljárást, ha a polgármester tisztségéből, illetőleg foglalkoztatási jogviszonyából, a köztisztviselő pedig a köztisztviselői jogviszonyából eredő lényeges kötelezettségét vétkenesen megszegi. Fegyelmi vétség okán az eljárást jogvesztés mellett a kötelezettségzegés felfedezésétől számított 3 hónapon, de legfeljebb **az elkövetéstől számított 3 éven belül lehet megindítani**. Kártérítés érvényesítésének határideje három év azzal, hogy bűncselekmény esetén ezen határidő öt év.

Büntetőjogi felelősségre vonás a fenti tisztségviselőkkel szemben tipikusan visszaélés, a számvitel rendjének megsértése, vagy az önkormányzati vagyoni okozott hátrány miatt következhet be. A hivatali visszaélés e körben jogtalan hátrány okozása vagy jogtalan előny szerzése érdekében történik, amit a hivatalos személy, hivatali kötelessége megszegésével, hatáskörének túllépésével, vagy hivatali helyzetével történő visszaéléssel követ el. A számvitel rendjének megsértése a számviteli törvény, vagy annak felhatalmazásán alapuló jogszabályokban előírt beszámoló készítési, könyvvizsgálói, könyvvizsgálói kötelezettség megszegésével, vagy a bizonylati rend megsértésével következik be, ha ezzel az elkövető az önkormányzat vagyoni helyzetének áttekintését, illetőleg ellenőrzését megnehezíti.

Vagyoni hátrány okozása jellemzően sikkasztás, hűtlen és hanyag kezelés miatt következhet be. Sikkasztás valósul meg, ha valaki a rábízott idegen dolgot jogtalanul eltulajdonítja, vagy azzal sajátjaként rendelkezik. Hűtlenül kezeli a rábízott idegen vagyont, aki a kezelésből folyó kötelességének megszegésével vagyoni hátrányt okoz. Hanyag kezelést pedig az valósít meg, akit olyan idegen vagyon kezelésével vagy felügyeletével bíztak meg, amelynek kezelése vagy felügyelete törvényen alapul, és az ebből folyó kötelességének megszegésével vagy elhanyagolásával a vagyoni hátrányt gondatlanságból okozza.

A fegyelmi, polgári és büntetőjogi felelősség megállapítására az előírt magatartási normák, szabályok vétken, szándékos, illetve gondatlan megszegése esetén kerülhet sor. A felelősség megállapításának a szabályok, azaz az anyagi jogi normák megsértésén túl, az elkövető tekintetében felróhatóknak is kell lennie, azaz a kötelezettségzegő tudatának át kell fognia magatartása következményét is. A felróhatóságnak, illetve vétkenességnek ezen körben szándékosnak, vagy súlyosan gondatlannak kell lennie. Ezért a felelősség megállapítása körében a vizsgálatnak az anyagi jogsértésen túl ki kell terjednie a kötelezettségzegő, az elkövető tudatállapotának vizsgálatára, azaz arra, hogy cselekményének következményét látta-e, kívánta-e, akarta-e annak eredményét, vagy esetleg gondatlanul bízott cselekménye, mulasztása következményeinek elmaradásában. A körültekintő vizsgálatnak ki kell terjednie minden olyan körülmény felderítésére, mely a cselekmény elkövetése és annak értékelése szempontjából relevanciával bír, feltárva minden mentő, a felelősséget enyhítő vagy azt kizáró körülményt is. Megalapozott értékítélet csak az eset összes körülményeinek figyelembevételével és gondos mérlegelésével hozható.

Ezen felelősségre vonás megállapítására irányuló eljárás megindításánál a sérelmet szenvedő munkáltatónak, tulajdonosnak, vagy egyéb érdekeltnek körültekintően kell eljárnia, hogy az észlelt – vélt, vagy valós – sérelem, vagyoni hátrány miatt eljárást kezdeményez-e. A nem kellő körültekintéssel megindított eljárás nem csak költséges, de indokolatlan és aránytalan hátrányt okoz az eljárás alá vont, a felelősségre vonás alatt álló személynek. Végző esetben az alaptalanul kezdeményezett eljárás büntető (hamis vád), vagy kártérítéssel fenyegetett személyiségjogi eljárást is vonhat maga után.

A Tényfeltáró Albizottság 2011. november 22. napján a képviselő-testület elé terjesztett megállapításait áttanulmányoztam. A bizottság munkája közel négy év időszakát fogja át és foglalja össze azon általa feltárt visszaélészerű és az önkormányzat részére hátrányt, túlnyomórészt kárt eredményező eseményeit. A bizottság munkája a vizsgált események kapcsán rendkívül szerteágazó és bonyolult volt, mely nagy munkaidő-ráfordítást és szakértelmet igényelt. Feladatát az albizottság körültekintően és gondosan végezte el.

A Megállapításban feltárt tények valóságtartalmának vizsgálata nem volt feladatom, így a rögzített tényeket, tényelőadásokat valósnak és szükség szerint bizonyítékokkal alátámasztottnak kellett vélelmezniem. Ugyanakkor jogi szempontból a bizottság által megállapított tények és az abból levont következtetések összhangját nem mindig sikerült egyértelműen megállapítanom, s azt sem, hogy az albizottság által rögzített tények mennyire voltak ismeretlenek, vagy tudottak a felelősségre vonás szempontjából intézkedésre jogosultak számára. Az albizottság ismereteim szerint túlnyomórészt iratokból dolgozott. A rendelkezésre álló anyagok ismeretében bűncselekmény alapos gyanúját nem tartottam megállapíthatónak. Fegyelmi felelősség megállapíthatósága sok esetben elévült, míg egyéb esetben további vizsgálódás, és/vagy maga a fegyelmi eljárás lefolytatása adhat alapot az anyagi vagy fegyelmi felelősség megállapítására. A fegyelmi eljárás megkezdésének határideje – tekintettel arra, hogy az albizottsági jelentésről a képviselő-testület a 2011. november 22. napján megtartott ülésén szerzett tudomást – három hónap (2012.II.21.).

A fentiek alapján az egyes kérdések tekintetében – követve az albizottság megállapításait – véleményemet az alábbiak szerint foglalom össze:

Fegyelmi felelősségre vonás lehetősége a polgármester és a jegyző esetében, elévülés illetve köztisztviselői jogviszony megszűnése miatt megszűnt:

- 1.a aljegyzői illetmény többletköltséget okozó megállapítása – 2011.II. hó
- 1.b két köztisztviselő illetménykiegészítésével okozott többletköltség - 2011.II.hó
- 1.c intézményvezető képviselő-testületi határozattól eltérő kinevezésével okozott többletköltség - 2011.II. hó
- 3.e jegyző jogviszonyának megszűnésével kapcsolatos mobiltelefon kérdés – 2009.
- 4. romhányi normatív támogatás késői átadása -2010.II.
- 5.c havi illetmények idő előtt kifizetése 2010
- 7.e óvoda gépészeti felújítása
- 8. városközpont rehabilitációs pályázat kapcsán projektmenedzsmenti feladatok ellátására kötött szerződés – 2008
- 10. játszóterek kialakításának hiányosságai
- 12.a nem kötelező önkormányzati alapfeladatot jelentő kötelezettségvállalások nyilvántartásának hiánya - Rózsavölgyi Márk Művészeti Iskola
- 12.b Mikszáth Kálmán Középiskola rétsági kihelyezett tagozatának működtetésére vonatkozó megállapodás hiánya
- 13. Kossuth u. 33. szám alatti ingatlanok megvásárlása
- 15.a rezsianyagok vásárlása, felhasználása – fegyelmi felelősségre vonhatóság megszűnt
- 15.b telefon magáncélú használata - fegyelmi felelősségre vonhatóság megszűnt
- 16. hivatali munka nem megfelelő irányítása, és az ügyintézés megfelelő ellenőrzése

Egyéni felelősségre vonás a testületi jóváhagyások miatt nem kezdeményezhető:

- 2.a képviselő-testület által a jegyző jogviszonyának megszűnésekor adott jutalom
- 2.b békeret túllépése
- 2.c 10 %-os illetménykiegészítés
- 3.a intézmények és hivatal átvilágításának 1.300.000 Ft-os költsége
- 6.a Zrínyi utcai tűzoltószertár értékesítése
- 6.b buszforduló értékesítése
- 7.a Polgármesteri Hivatal akadálymentesítése
- 7.b óvoda épület külső felújítása
- 7.c iskola akadálymentesítése
- 7.d óvoda akadálymentesítése
- 9. Kistérségi Járóbeteg-szakellátó Központ beruházása
- 11. temetői előtető és urnafal építése

Polgármester feylelősségének fennállása további vizsgálat és testületi döntés kérdése, amennyiben a testület az albizottság jelentéséből szerzett tudomást ezen eseményekről:

- 3.b testületi jóváhagyás nélkül 2009.VI.24. napján kötött és kifizetett 500.000 Ft-os megbízási díj
- 3.c Nógrád Megyei Közgyűlés reprezentációs költségeinek testületi jóváhagyás nélküli kifizetése – 2009.
- 3.d önkormányzati vagyon biztosítási szerződésének testületi jóváhagyás nélküli megkötése - 2009.VII.IX.
- 5.a fizetési előleg folyósítása a jegyző részére 2010.I.25-én és 2010.VI.8-án
- 5.b közmunkások részére előleg szabálytalan kifizetése
- 14. fa kivágásáért testületi hozzájárulás nélküli 487.500 Ft kifizetés – 2010.IX.

Kérem a fenti észrevételeimet és véleményemet elfogadni szíveskedjenek.

Vác, 2012. január 26.

Dr. Gáspár Zoltán
 ügyvéd
 2000 702 Dr. Csontos László Irt. Sz.
 H-1033 Budapest, Zoltai utca 103.
 Tel: 06 1 460 445

Tisztelettel:

**Dr Gáspár Zoltán
 ügyvéd**